

Юлія Пацан

студентка гр. 272-2,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

ДОРОГАМИ ХЕРСОНЩИНИ: ДО ПИТАННЯ ПРО БЮДЖЕТНІ ПРІОРИТЕТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ще до початку повномасштабної війни мене турбувало питання ефективного використання державних фінансових ресурсів за цільовим призначенням. На мою думку, основною проблемою України ніколи не були дороги; головними є відсталість технологій, криза системи держуправління, конкурентоспроможність національних товаровиробників, незацікавленість молоді залишатися та вносити вклад у процвітання України, а також розвиток оборонної сфери. Проте навіть в умовах війни фінансування дорожніх робіт залишилося цільовим пріоритетом для державного бюджету країни. Зокрема, одна з державних цільових програм, що фінансується з дорожнього фонду, на функціонування якого в 2023 році спрямовано майже 65 млрд грн бюджетних ресурсів, – це «Велике будівництво». Її реалізація відбувається навіть на прифронтових територіях, у тому числі в моїй рідній Херсонській області.

Один з найбільш постраждалих населених пунктів Херсонської області та й усієї України внаслідок руйнувань, спричинених війною, – це с. Посад-Покровське. Програма для відбудови цього селища – пілотна та реалізується в рамках урядового експерименту щодо комплексного відновлення населених пунктів. Проте сьогодні державна допомога людям, які втратили свої житла, обмежується лише будівельною плівкою та парою мобільних домівок, які виявилися малопридатними під час складних погодних умов. Селище позбавлене вцілілих будівель, проте регулярно перекладається дорога, яка веде до нього. Зазвичай програма «Велике будівництво» спрямована не лише на ремонт доріг, але й на відновлення соціальних об'єктів. Тож питання, чому першочергово відбудовуються дороги, залишається без відповіді. Також суперечлива ідея зробити платну дорогу на трасі М-14 після завершення ремонту, оскільки вона має велике значення для постраждалого від війни регіону, а не кожна людина в змозі нести додатковий фінансовий тягар. Загалом неефективні соціальний, безпековий і значною мірою економічний результати відповідного використання бюджетних ресурсів по програмі відбудови с. Посад-Покровське легко передбачити.

Це тільки один з численних прикладів порушення канонів фінансової науки. Як відзначав проф. С. І. Юрій, розподіляючи ВВП, держава зобов'язана обирати оптимальну модель, за умови дотримання якої можна було б якнайкраще задовольняти потреби усіх учасників бюджетних відносин, забезпечуючи при цьому необхідне співвідношення між виробництвом і споживанням матеріальних благ [1, с. 10].

Ймовірно, неефективне використання бюджетних ресурсів в Україні часто зумовлюється відхиленням від стандартів законотворчої діяльності. Так,

програма «Велике будівництво» запроваджена Президентом України. Проте згідно зі статтею 10 Закону України «Про державні цільові програми», загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля затверджуються законом за поданням Кабінету Міністрів України. Інші державні цільові програми затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням державних замовників [2]. З цього випливає, що Президент України не має повноважень для ініціювання та затвердження державних цільових програм, реалізація яких потребує використання бюджетних ресурсів.

Тому вважаю, що посилення дієвості механізму використання бюджетних ресурсів в Україні можливо досягнути при неухильному дотриманні законодавства, його розробці на основі доведених положень фінансової науки, а також з урахуванням реальних соціальних, економічних і безпекових потреб територій і населення, яке там проживає.

Список використаних джерел:

1. Юрій С., Дем'янишин В. Бюджет, бюджетна доктрина та бюджетна політика держави: сучасна парадигма, іманентний детермінізм, реалії і перспективи. *Світ фінансів*. 2010. Вип. 4. С. 7-27.
2. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text> (дата звернення: 05.11.2023)